

Cautarea unui loc de munca se poate face in mod spontan. Totodata, comunicarea si codurile culturale locale joaca un rol foarte important. Este asadar util sa ne orientam bine inainte de a ne lansa in cautare : nu este suficient ca sa avem bune atuuri, trebuie sa stim sa le punem in valoare si sa le exprimam intr-o forma corespunzatoare cerintelor angajatorului. Pentru aceasta, exista servicii specializate care ma pot orienta/ajuta.

Intrebarile care se pun :

	OUI	NON	
Sunt eu in posesia documentelor necesare ?			Completez dosarul meu : echivalarea diplomelor, brevetul, certificatul, atestarile, inscrierea ca si cautor de munca...
Pot eu sa exprim in mod clar proiectul meu profesional si competentele mele ?			Realizez un Bilan al competentelor mele, la FOREM spre exemplu, sau intr-un centru de incadrare socio-profesionala sau la un Centru Regional de Integrare...
Sunt eu in posesia unui bun CV si a unei bune scrisori de motivare ? Care sunt atuurile, cunostiintele si competentele mele ? Raspund acestea cerintelor angajatorului?			
Caut eu personal/singur ? Am eu destule informatii, spre exemplu pentru a decide daca trimit candidaturii in mod spontan sau raspund mai degraba la cererile de oferta ? Stiu eu unde trebuiesc cautate cererile de oferta de munca?			Cer indrumari/sfaturi/recomandari de la FOREM, de la o asociatie de cartier, de la un centru de incadrare ... sau particip la un atelier de cautare de munca ...
Am luat deja parte la un interviu de angajare ? Ce trebuie sa spun ? Cum trebuie sa ma prezint ?			Urmaresc sfaturile date de catre un centru specializat in cautarea de « job » sau ma inscriu la un atelier/curs cu tema : cum sa ne cautam de lucru.

Oficiul fortei de munca - FOREM -ul este serviciul public din regiunea Wallonie, care administrează ofertele de munca și care organizează cursuri de pregătire profesională. La acest oficiu trebuie să ne înscrăm ca și cautor de munca/somer. Pe site-ul serviciului www.leforem.be eu pot utiliza o serie de servicii online : oferte de munca, cursuri, specializării, informații asupra posturilor publicate, saloane de munca... Atata timp cât sunt înscris și fiind în cautarea unui loc de munca, personalul serviciului urmărește dosarul meu și mă orientează/îndrumă.

Ca și somer, eu trebuie să îndeplinesc o serie de obligații, în special în ceea ce privește căutarea activă a unui loc de munca. Dacă primesc o convocare, am obligația de a mă prezenta. Supraveghez asupra tuturor urmelor demersurilor făcute și informez consilierul meu asupra tuturor schimbărilor intervenite în cazul meu.

O altă cale, considerată foarte eficientă în găsirea unui loc de munca : rețeauă de relații/cunoștințe din jurul meu. Se estimează că o mare parte din oportunitățile de lucru se vehiculează din gură în gură : prin cunoștințe, prieteni, rude, care pot fi aliați prețioși. Numeroși angajatori au tendința de a acorda mai multă încredere unei recomandări personale.

Printre strategiile de integrare, țesutul relațiilor de încredere, trebuie plasat printre priorități.

Agentiile interimare sunt de asemenea un interlocutor privilegiat pentru unele sectoare de activitate. În Belgia, mai multe zeci de întreprinderi sunt prezente în regiunea Wallonie. Un interimar este angajat printr-o agenție interimară pentru un întreprinzător care are nevoie de o mână de lucru temporară. Acest tip de contract de lucru este reglementat prin lege și interimarul beneficiază de aceleași drepturi ca și ceilalți angajatori, în ceea ce privește dreptul la pensie, la concediu, asigurare medicală...

Unele agenții sunt sensibilizate la chestiunile legate de diversitate culturală.

Micile anunțuri publicate în jurnale, în toate tipurile de anunțuri de publicitate și/sau pe internet, constituie de asemenea o metodă clasică în căutarea unui loc de munca.

Prin urmare eu sunt atent(a) în citirea corectă/exactă a anunțurilor, în evitarea muncii la negru sau a anunțurilor capcane. Spre exemplu, evit de a accepta o întrevvedere într-un hotel... Din acest punct de vedere, este preferabil să consultați presa specializată și publicațiile FOREM.

Din moment ce am bine definit profilul meu, proiectul meu profesional și competențele mele, pot să mă orientez spre întreprinderi/societăți care corespund profilului meu și să le trimit acestora candidatura mea în mod spontan. În acest sens căutarea și comunicarea trebuie să fie bine definite, această strategie fiind considerată ca una dintre cele mai eficiente.

De altfel, există numeroase oficii de încadrare socio-profesională (OISP), diverse asociații, birouri de carieră și regionale care propun servicii de însoțire în scopul dezvoltării unei bune strategii în căutarea unui loc de muncă. Dacă nu cunosc și nu înțeleg complexitatea operațiunilor, nu trebuie să ezită să facă apel la serviciile competente.

Echivalarea diplomelor

Pentru cea mai mare parte a diplomelor obținute în străinătate, o echivalare poate fi cerută la Serviciul de Echivalare al Comunității Franceze (Service des Equivalences de la Communauté française).

Atenție : procedura de echivalare a unei diplome este lungă și necesită constituirea unui dosar detaliat care trebuie să corespundă exigențelor precizate.

Adresa utilă : www.equivalences.cfwb.be 02 690 86 86

Discriminarea în cazul angajării este interzisă și pedepsită prin lege. Acest fapt nu este însă suficient pentru a combate stereotipurile și prejudecățile ce caracterizează unele mentalități. Este deci, recomandat de a fi prudent și de a se pregăti pentru confruntarea unor astfel de situații.

De îndată ce o discriminare a fost descoperită, aceasta poate fi denunțată. Centru pentru Egalitate de Șanse și Luptă împotriva Rasismului (Centre pour l'Égalité des chances et la Lutte contre le racisme) este un serviciu public independent care are ca misiune legală promovarea egalității și lupta împotriva discriminării. În caz de problemă, eu pot să mă adresez acestui serviciu prin linia verde gratuită la nr : 0800/12800 sau prin site-ul : www.diversite.be

Contractul de munca

In Belgia, contractul de munca este reglementat in mod diferit, in functie de sector. In mod general vorbim despre sectorul privat si sectorul public, de sector comercial si de sector non-comercial. In mod particular, fiecare sector (spre exemplu sectorul de constructii) este reglementat printr-o « comisie paritara » care defineste conditiile de lucru.

Orice activitate implica deci un contract de munca. Acesta este un angajament legal care pune in relatie cel putin doua parti si care contine drepturi si obligatiuni ce trebuiesc respectate. Cele doua parti sunt in general numite « angajator » si « angajat » (sau « salariat »).

Contractul de munca este realizat pentru cele doua parti, si acesta concretizeaza obligatiunile acestora (programul de lucru, sarciniile, salariul, concediul,...). Angajatorul si salariatul trebuiesc sa se conformeze acestor obligatiuni. Ei sunt solicitati a asigura si a respecta conventiile si bunele moravuri pe toata durata de executie a contractului.

Exista mai multe tipuri de contract : cu norma intreaga, cu jumatate de norma, de inlocuire, interimar (angajatorul este o agentie interimara), cu durata determinata (CDD = data de incepere si de incheiere a activitatii este indicata in contract), cu durata nederminata (CDI = durata contractului nu este precizata)...

In cele mai multe cazuri, contractul prevede o perioada de proba : aceasta perioada permite celor doua parti verificarea convenientei si daca situatia nu convine acestora, ei pot intrerupe contractul in mod rapid si fara indemnizati.

In cazul in care angajatorul sau salariatul doreste sa puna capat contractului, o perioada de preaviz este prevazuta prin reglementare : inainte de incetarea activitatii trebuie respectat un termen minim. Acest termen variaza de la o situatie la alta si in functie de tipul de contract semnat.

Eu ma asigur deci intotdeauna sa semnez un contract de munca in buna si durabila forma. In cazul unei prime experiente sau in caz de indoieli, eu cer sfaturi de la un sindicat care serveste interesele salariatilor, de la FOREM sau de la un serviciu social competent.

Angajarea de muncitori straini este reglementata prin legea din 30 aprilie 1999 si prin ordonanta regala din 9 iunie 1999 (in ceea ce priveste salariul). In ceea ce priveste accesul pe piata de munca a cetatenilor straini precum si in ceea ce priveste obtinerea unui drept de sedere /titlu de sejur, regulile sunt complexe/multiple.

Exista trei categorii de permis de lucru :

Permisul A : **durata nedeterminata**, valabil pentru toate profesiile salariale si pentru toti intreprinzatori. Intreprinzatorul care angajeaza o persoana cu permis A nu este supus niciunei formalitati. **Eu adresez/depun personal cererea** la **FOREM**.

Permisul B : **durata determinata de 12 luni**, limitat la ocuparea de catre un singur intreprinzator, limitat la o singura regiune (wallonne, bruxelloise ou flamande). Acest permis este eliberat numai in cazul in care nu se gaseste un muncitor calificat printre cei deja prezenti pe piata de lucru. **Angajatorul/intreprinzatorul depune cererea** la **Serviciul Public Wallon**.

Permisul C : **durata limitata** de maximum un an, cu posibilitatea de reinnoire, valabil pentru toate profesiile salariale, pentru toti intreprinzatori si pentru toate regiunile tarii. Acest permis este destinat unor anumite categorii de straini in functie de statutul lor/titlul lor de sejur. Acest permis pierde valabilitatea sa odata cu expirarea dreptului de sejur, exceptie in cazul unei perioade de examinare/recurs impotriva Ordinului de Parasire a Teritoriului introdus la CCE. **Eu adresez personal cererea la Biroul Forta de Munca Straina al FOREM-ului**.

Adresse utile

SPW - DG opérationnelle Économie, Emploi et Recherche

Département Emploi et Formation professionnelle

Direction Emploi et Permis de travail

Place de Wallonie, 1 - bâtiment 2

5100 Jambes

Refugiatul recunoscut oficial (CIRE nelimitat) este scutit de permis de lucru.

Beneficiarul unei protectii subsidiere (de protectie speciala) (CIRE limitat la un an, reînnoibil, care poate deveni definitiv după o perioadă de 5 ani) poate lucra cu un **permis C**. Dacă sejurul devine nelimitat, el este **scutit** de cererea unui permis de lucru.

Solicitantul de azil poate lucra cu un **permis C** dacă, după 6 luni de la introducerea cererii de azil nu a primit niciun răspuns din partea serviciului CGRA.

Strainul care a introdus o cerere de regularizare pe motive umanitare (9 bis) și care este declarat acceptat pentru obținerea unui CIRE limitat la un an, reînnoibil, sub anumite condiții sau cu un sejur definitiv. Dacă acesta primește un sejur limitat, el poate lucra cu un **permis C în cazul în care sejurul lui este supus condiției de ocupare a unui loc de munca**. Dacă sejurul este nelimitat, el este scutit de permis de munca. Atenție, atâta timp cât nu a primit nici un fel de răspuns la cererea depusă, el este în continuare în sejur neregularizat și prin urmare nu are dreptul să lucreze.

Strainul care a introdus o cerere de regularizare pe motive medicale (9ter) nu poate să lucreze atâta timp cât se află în perioada de admisibilitate (atestare de înscriere = carte portocalie/carte orange). Dacă el obține un sejur limitat, el poate lucra cu un **permis C**. Dacă el obține un sejur nelimitat atunci este **scutit** de permis de lucru.

Un membru de familie, a unui cetățean dintr-o a treia țară, care detine un sejur nelimitat (art.10) poate primi o atestare de înmatriculare (carte portocalie) pe parcursul examinării dosarului, apoi un sejur limitat, reînnoibil, care poate deveni nelimitat după 3 ani. Cu o atestare de înmatriculare sau un sejur limitat, el poate lucra cu un **permis C**. În caz de sejur nelimitat, el este scutit de permis de lucru. Un membru de familie, a unui cetățean dintr-o a treia țară având un sejur limitat (art.10bis) primește un sejur limitat de un an sau pentru o perioadă care nu depășește validitatea sejurului persoanei străine pe care o însoțește. El poate lucra cu un **permis C**.

Strainul care are un sejur legal si cere o schimbare de statut (spre exemplu : un student care se casatoreste) primeste o atestare de inmatriculare de 6 luni care poate fi prelungita de doua ori 3 luni. Daca dreptul de sejur este recunoscut (acordat), acesta primeste un CIRE limitat de un an, reinnoibil. Dupa 3 ani sejurul devine definitiv. Cu atestarea de inmatriculare sau cu un sejur limitat, el poate lucra cu un **permis C**. Avand un sejur nelimitat, el este **scutit** de permis de lucru.

Cetateanul unei tari terte (a treia tara, din afara UE), membru familiei unui cetatean al Uniunii Europene sau al Spatiului Economic European (art. 40bis) este **scutit** de permis de lucru. Descendentul mai mare de 21 de ani sau ascendentul trebuiesc luati in sarcina de catre cetateanul UE pentru a obtine aceasta scutire.

Strainul - cetatean al unei tari terte avand o viza de termen scurt sau scutit de viza nu are nici un drept de munca.

Activitate independenta/ intreprinzator independent

Pentru exercitarea unei activitati independente (a fi propriul sau patron), orice persoana care nu este cetatean belgian, trebuie sa obtina o **carte profesionala** de la Serviciul Public Federal - Economic - Clase mijloci - PME - Energie.

Unele categorii de straini sunt inasa scutite :

- cetateni celor 27 de tari ale Uniunii Europene si anumiti membri de familie a acestora care se instaleaza impreuna cu ei ;
- cei cu un statut de refugiat recunoscut si titulari ai unui sejur nelimitat ;
- cetateni unei tari cu care Belgia a semnat conventii in acest sens;
- partenerul unui belgian si anumiti membri ai familiei sale care sau instalat cu el ;
- partenerul care ajuta sotul/sotia in activitatea sa independenta ;
- persoanele in calatorie de afaceri, conferentieri, jurnalisti, sportivi si artisti daca durata sejurului nu depaseste trei luni consecutive ;
- studentii straini care efectueaza un stagiu in cadrul studiilor lor ;
- ...

Alte conditii ce trebuiesc indeplinite : anumite profesii sunt reglementate.

Pentru o activitate ce necesita o inscriere in registrul comertului sau de artizanat, trebuiesc dovedite **cunostinte de gestiune**. Daca este necesar eu pot sustine un examen la Ministerul Claselor/Intreprinderilor Mijloci.

Anumite profesii impun o proba de **competente profesionale** si/sau **diploma**. Pentru cea mai mare parte a diplomelor straine, se impune cererea si recunoasterea unei **echivalarii** din partea Serviciului de Echivalare al Comunitatii Franceze.

Activitate independenta/ intreprinzator independent

In principiu, exista unele obligatiuni administrative ce trebuiesc intrunite :

Afilierea la o casa de asigurari sociale (cotizatie trimestriala).

Solicitarea unui **numar de intreprindere/inregistrare** de la ghiseul intreprinderilor acreditate.

Solicitare unei inmatriculari la **registru comertului**. (cu exceptia unor profesii : profesii libere, ca agricultori,...)

Declararea activitatii la **TVA** (completarea unei declaratii si achitarea sumelor efrente trimestrial (cu exceptia unelor activitatii : actori, cantareti, manechini, DJ, profesii libere,...)).

Deschiderea unui numar de cont specific activitatii de intreprinzator independent.

Tinere unei contabilitatii intr-o forma buna si durabila. Este recomandat apelul la serviciile unui contabil.

Afilierea la o asigurare/mutuelle.

Achitarea de impozite pe baza declaratiei anuale.

Site util :

 http://economie.fgov.be/fr/entreprises/vie_entreprise/Creer/Conditions

Munca nedeclarata se numeste munca la negru. Este o activitate platita, insa nedeclarata autoritatilor publice. Ea scapa de toate regulile de solidaritate ale dreptului belgian (impozite, cotizati sociale...) si este asadar pedepsita prin lege.

Exemplu : Vecina mea imi propune sa-i zugravesc contra unei plati de 5 euro pe ora. Atata timp cat lucram la negru nu exista contract de munca legal. Asa zisul intreprinzator nu se achita de obligatiile sociale si fiscale aferente. Acest tip de munca poate angrena o serie de riscuri si de consecinte grave atat pentru intreprinzator cat si pentru muncitor.

Fara un contract de munca, eu risc de a nu fi platit integral sau doar partial (spre exemplu prin omiterea orelor suplimentare efectuate). Escrocheriile si esecurile sunt frecvente !

Eu nu pot dispune de niciun fel de drept in materie de asigurare sociala (inapt de lucru, maternitate, invaliditate, deces, pensie si somaj). In caz de accident nu am niciun fel de acoperire financiara. Deci, nici asigurare si nici drept de recurs.

Angajatorul poate sa-mi ce si cum vrea : lucru in afara salariului legal, lucru in afara duratei legale, pot fi licentiat oricand dupa bunul lui plac...

Daca beneficierez de o alocatie de somaj sau de CPAS, eu pot fi sanctionat, exclus, si chiar obligat la rambursarea alocatilor primite excesiv.

Denunturile si controalele sunt frecvente si ele pot aduce prin consecinta amenzi si diferite alte sanctiuni.

Inspectoratul Legilor Sociale este competent in domeniile ce tin de dreptul de munca. Acesta verifica spre exemplu problemele legate de salarii, de preaviz, de durata si timpul de lucru. El poate efectua controale la locul de munca, fie din propria initiativa fie ca urmare a unei reclamatii, in scopul verificarii daca regulamentul de lucru este respectat.

In caz de probleme, eu ma pot adresa in mod gratuit acestui Inspectorat/Inspectie de Legi Sociale sau la Tribunalul Muncii. Eu pot deasemenea sa cer sfaturi de la un sindicat.

SPF Emploi, Travail et Concertation sociale - Rue Ernest Blerot, 1 - 1070 Bruxelles - 02 233 41 11 - information@emploi.belgique.be